

«Global Call to Action» om behandlingen av eldre med brudd.

Verdens befolkning gjennomgår nå det største demografiske skiftet i menneskehetens historie. En direkte konsekvens - hvis det ikke blir gjort noe - vil være en eksplosjon i forekomsten av kroniske sykdommer som rammer eldre mennesker. I fravær av systematiske og systembaserte tiltak, kan dette overbelaste helse- og omsorgssystemer over hele verden. Osteoporose, fall og lavenergibrudd vil være en av de første utfordringene i kampen mellom livslengde og livskvalitet.

I 2010 ble den globale forekomsten av hoftebrudd, et av de vanligste og samtidig det mest alvorlige bruddet som rammer eldre, anslått til 2,7 millioner tilfeller per år. Konservative prognoser tyder på at dette vil øke til 4,5 millioner tilfeller per år innen 2050. Alle land vil bli påvirket av dette, men Asia må bære den største byrden av denne belastningen, med rundt halvparten av verdens hoftebrudd i 2050. De tilhørende kostnadene er svimlende: I Europa kostet osteoporose 37 milliarder euro i 2010, mens i USA er estimater for 2020 på 22 milliarder dollar.

Hvis helsevesenet skal tåle de den ekstra belastningen, må en robust strategi utarbeides, og nok kompetent helsepersonell finnes for å gjennomføre den. Denne strategien må forandre hvordan vi behandler og rehabiliterer eldre personer som har gjennomgått brudd, samtidig må vi forhindre så mange brudd som mulig. Det siste kan delvis oppnås ved å sikre at helsevesenet alltid bruker det første bruddet som en mulighet til å forebygge nye brudd: «La det første bruddet bli det siste.»

Et stort skritt for å oppnå dette har skjedd med publisering av et verdensomspennende opprop for å forbedre omsorgen for eldre med brudd der 81 ledende organisasjoner - som omfatter sykepleie til eldre med brudd, geriatri, ortopedisk kirurg, osteoporose, fysioterapi, og rehabilitering - fra hele verden har sluttet seg til oppropet. Oppropet lanseres i disse dager i forbindelse med Fragility Fractures Networks (FFNs) verdenskongress i Dublin. Fragility Fracture Network samler helsearbeidere og andre fra hele verden som jobber med brudd hos eldre.

Oppropet krever:

- Bedring av kirurgisk og medisinsk behandling som tilbys eldre som behandles i sykehus med hoftebrudd og andre brudd som skyldes osteoporose, falltendens og generell skrøpeligheit.
- Forebygging av nye brudd for de som har gjennomgått et lavenergibrudd.
- Bedre rehabilitering av de som har redusert funksjon etter hoftebrudd og andre bruddskader slik at de kan gjenvinne mobilitet og uavhengighet.

Oppropet ble til på FFNs verdenskongress i Malmø i 2017, da seks ledende organisasjoner kom sammen for å finne ut hvordan de mest effektivt kunne samarbeide for å forbedre behandlingen av brudd globalt. Førsteforfatter av publikasjonen, professor Karsten E. Dreinhöfer uttalte: "Lavenergibrudd kan ødelegge livskvaliteten til mennesker som får dem. Og: Bruddene presser et allerede overbelastet helsevesen til bristepunktet.". Videre sa Dreinhöfer: "»The baby boomers« er nå i syttiårene, og vi må ta kontroll over dette problemet før det er for sent".

Oppropet viser for første gang at alle de ledende faglige organisasjonene i verden forstår behovet for et helt nytt samarbeid på tvers av faggrenser, land og regioner.

FFN Norge har også sluttet seg til oppropet og overlege og professor Anette Hysten Ranhoff, internasjonal kontakt i styret uttaler følgende:

«Vi er glade for å kunne støtte et internasjonalt opprop om en verdensomspennende helseutfordring. Selv om vi i dag tilbyr god behandling til eldre med brudd i Norge har vi mye å lære av dem som er lengst fremme i tverrfaglig organisering av hele behandlingkjeden, inkludert behandling av osteoporose for å forebygge nye brudd. Vi vet at bedre behandling vil gagne den enkelte pasient og være bedre bruk av samfunnets ressurser, også med et sterkt økende antall pasienter i årene som kommer.»

Oppropet angir satsningsområder og prioriteringer for eldre med brudd, pasientorganisasjoner, helsearbeidere, faglige organisasjoner, myndigheter, forsikringsselskap, helseinstitusjoner, helsevesen og kommersielle leverandører av utstyr og medikamenter. Verdens helseorganisasjon (WHO) har erklært årene 2020-2030 å være "Decade of Healthy Aging", og senere i år vil FN holde sitt tredje toppmøte om ikke-overførbare sykdommer. Forfatterne markerer muligheten for WHO og FN til å vurdere anbefalingene i oppropet som en hjelp i arbeidet.

Les mer på <http://fragilityfracturenetwork.org/cta/>

Referanse oppropet: K.E. Dreinhöfer, et al., A global call to action to improve the care of people with fragility fractures, Injury (2018), <https://doi.org/10.1016/j.injury.2018.06.032>.

Kontaktpersoner FFN Norge

Anette Hysten Ranhoff, geriater Diakonhjemmet sykehus og professor Universitet i Bergen, 92810198

Ingvild Saltvedt, geriater St. Olav, og førsteamanuensis NTNU, 91752949

Frede Frihagen, ortoped, Oslo universitetssykehus, 91332738

Fragility Fracture Network Central Office

c/o MCI Schweiz AG

Schaffhauserstrasse 550

8052 Zürich

Switzerland